

ventura per *notitiam* exprimit, quæ omnia ad partem cognoscitivam spectant. Unde etiam Blossius, in *Spec. spir.*, c. 11, de eâ ait: « Magna res, magna prorsus res est, tempore hujus exsiliî Deo per mysticam nudamque unionem in divino lumine copulari. » Et S. Theresia de eâ scribit, *Vit.*, c. 18, sub. fin.: « Quia non potest comprehendere, quod intelligit, est non intelligere intelligendo. » Partim hæc experimentalis spiritualis sensatio illapsus in parte contemplantis affectivâ residet: id quod ex allatis verbis S. Scripturæ: *Osculetur me, amplexabitur me, diligam eum, qui adhæret Deo*; Ex verbis S. Dionysii: Scilicet, *conjunctionem, unitatem*; S. Augustini: *intromittis me in affectum*; S. Cyrilli: *excellentiore fulgoris modo*; S. Bernardi: *adhærentes in osculo*; S. Bonaventuræ: *æternorum prægustatio*, clarè colligitur: quibus subscribit Blossius, l. c., dicens: « In vi autem amativâ sentit æstum quemdam quieti amoris, sive contactum Spiritûs S. » Et S. Theresia, l. c., ait: « Voluntas, ut par est credere, bene tunc detinetur amando, sed quin capiat, quomodo amet. » Et ratio utriusque est, quia anima contemplativa debet uniri Deo per illapsus, quantum ex dono Dei fieri potest: sed tum per cognitionem, tum per amorem experimentalem illi uniri potest: ergo per utramque partem in illapsu illi uniri debet.

ILLAPSUS VOCATUR CASTUM SPONSALITIUM.

Schol. II. Unio illapsus passivi meritò vocatur *sponsalitiu*, *osculum* et castus *amplexus*, quæ sponsis congruunt; nec est, cur absteineamus a metaphoricis his allusionibus amatoris, quibus Sancti, Mystici et S. Scriptura ipsa utitur, quia dum homines sumus, humano modo, qui amorem Dei magis exprimat, loqui debemus; cavendum tamen ut, quantum fieri potest, verba et conceptus a fæce humanæ corruptionis depuremus, quia uti monet S. Theresia, in *Cast. an. mans.*, 4: « In præsentî nihil unquam est non spirituale, atque totum hoc corporeum procul longè est, et delicia spirituales a Domino concessæ, gustusque proprii sponzorum inter homines discrepant mirum in modum: hic enim totum est amor cum amore, operationesque defæcatissimæ, atque ita delicatæ nimium et suaves, ut dici solum queat, scire Dominum quam benè facere illas sentiri. » In quo autem hoc sponsalitiu consistat inferius, quando de matrimonio spirituali agetur, convenientius explicabitur.

OBSERVANDA DE ILLAPSU.

Schol. III. De unione contemplativâ illapsus ulterius notandum. 1° Quod in eâ essentialiter et necessariò perfectio christiana non consistat, quia sine illâ hæc subsistere potest, utpote quæ in solâ charitate Dei super omnia posita est, § 16, saltem essentialiter; in reliquis verò solum in tantum quantum ad eam conducunt. Et ideo 2° Unio contemplativa illapsus per se convenientissima est omni justo, ut perfectus evadat, siquidem addit unionem charitatis contemplativæ cum experienciâ magis accensam, quatenus altiori modo intelligendi et amandi, sibi a Deo concesso, anima se intimè Deo imbibitam, et Deum sibi imbibitum spiritualiter sentit: quod fieri potest, vel sistendo in sensatione spirituali, quæ est unio contemplativa purè spiritualis et a corporali, tempore ariditatum, separari potest: vel exundat etiam ad sensationem corporalem, quæ est unio contemplativa spiritualis simul et corporalis, et tempore consolationum habetur, uti alibi de devotione, § 71, Sch. 4, notatum fuit. 3° Hæc unio contemplativa illapsus non est utcumque contemplatio, tum quia contemplatio potest esse de aliis quam de unione Dei cum animâ v. g. de mysteriis divinitatis, § 276 et sqq. et humilitatis Christi etc., § 277; tum quia contemplatio etiam de Dei unione potest esse talis, per modum simplicis intuitûs, quasi speculativè, quin sit experimentalis, saltem eo modo specialiter sensibili, qui peculiariter contemplatio unionis dici mereatur. Nec est utcumque illapsus, quia hic in genere dari potest in quolibet justo per fidem, et in contemplativo, sine illapsu experimentali et specialiter sensibili, vi cuius dicitur unio mystica specialis. 4° Unio contemplativa illapsus potest esse vel ordinaria, vel extraordinaria, uti alibi, § 249, de contemplatione dictum fuit: nam potest fieri experimentalis vi doni sapientiæ vel alterius, ultra fidem et charitatem, aut alias virtutes, et specialiter sensibilis, sed modo ordinariam providentiam non superante: vel potest fieri experimentalis, vi alicujus gratiæ gratis datæ supervenientis, modo ordinariam providentiam excedente v. g. accedente extasi, raptu, visione; quæ distinctio innui videtur, *Cant. v, 1: Comedite, amici, et bibite*; en unionem illapsus ordinariam: et *inebriamini charissimi*; en extraordinariam. 5° Unio contemplativa illapsus propriè loquendo dicitur, quando est actu; impropriè autem dicitur talis habitu, sicuti contemplatio in genere non est nisi ad actum, et solum impropriè dicitur contemplatio habitualis, vel potius status contemplationis. Quippe unio illapsus propriè fit per cognitionem

et amorem actualem, § 329, Sch. 1; et quia hi actus extra patriam non fiunt, nisi transeunter, ideo hæc mystica unio solum est transeunter actualis: impropriè autem, sicuti verificatur de Justo, esse habitualiter unitum communi unione Christo ratione habituum gratiæ, fidei et charitatis, ita verificatur de contemplativo, esse habitualiter unitum Christo unione speciali, ratione horum habituum, donorum et sublimium illustrationum; imò si talis anima his sanctis inspirationibus frequenter correspondeat, vel saltem ad correspondendum semper parata sit, suo modo etiam actu permanenter in hac unione esse dici potest. 6° Anima unita Deo per illapsum experimentalem, unitur illi ut fini ultimo per visionem et amorem sensibilem spiritualiter possesso. Item unitur Deo ut objecto theologico, quem per hos actus meritoriè attingit: denique unitur illi ut primo principiò, quatenus ab eo sub dispositionibus dictorum habituum et auxiliorum per illapsum specialiter elevatur. Cum e contra Beatus in patriâ uniatur Deo ut fini ultimo perfectè per amorem et visionem possesso; ut objecto theologico per merita præcedentia in præmium acquisito, et ut primo principio, dum sub dispositione luminis gloriæ aliorumque habituum per illapsum clarâ visione manifestatum ab eo elevatur.

§ 530.

DISPOSITIONES AD UNIONEM ILLAPSUS.

PRIMA: PRÆSENTIA DEI IN NOBISMETIPSIS.

Licet verò unio contemplativa illapsus passivi sit donum Dei gratuitum nec in eâ essentialiter perfectio christiana consistat, § 329, Sch. 3, curandum tamen est ut anima perfectionis cupida ad eam, tanquam illi convenientissimam, cum divinâ gratiâ se *disponere* studeat. Unde, præter *dispositiones* alibi § 252 et seqq. ad omnem contemplationem assignatas, nonnullas hic assignare juvat. Quarum *prima* est *præsentia Dei* per fidem de eo intra nosmetipsos illapso, quæ optima ad contemplationem illapsus dispositio, vel saltem ejus supplementum esse potest. Hanc commendat 1° S. Scriptura, uti § 52 visum fuit. 2° Eam præscribunt PP. et Mystici. S. Augustinus l. 10 *Conf.*, c. 10: « Admonitus redire ad memetip-

sum, intravi in intima mea duce te, et potui, quoniam factus es adjutor meus. Intravi, et vidi qualicumque oculo animæ meæ, supra mentem meam, lucem Domini incommutabilem. » Hugo Victor. l. 3 *de Anima*, c. 48, ait: « Satage Deum tuum intimè et summè diligere, et omni horâ in divinæ contemplationis gaudium summo cum desiderio anhelare. Collige teipsam ad temetipsam: et in solo Divinitatis desiderio requiesce. » Et S. Theresia, in *Vitâ perf.*, c. 28, ait: « Bene percipite, multum vestra interesse, pro certo habere, quòd Dominus sit intra vos ipsas et quòd ibi cum eo maneamus. » Hac viâ notat facilè pertingi ad perfectam unionem. « Citiùs enim excitatur ignis amoris divini, quia vel exiguum afflatum intellectus, cum adeo vicinus sit ipse ignis, sufficit scintillulæ attactus, ut totum exardescat: et cum desit omne impedimentum exterius, manet anima sola cum Deo, adestque optima dispositio, ut inardescat. » 3° Ratio est: Qui credit Deum sibi intimè præsentem et quòd vivat, moveatur, et sit in Deo tanquam in corde sui cordis, et animâ suæ animæ et essensui esse, in quo sit potiùs quàm in se amabit esse in Deo: ergo brevissimo motu impotenti amore ad centrum Dei sui rapietur, et sic benè mundato corde per contemplationem Deum videre et illapsum, ac sibi sensibilibus amore unitum experiri poterit; vel saltem vi perfectæ charitatis Deo perfectè uniatur.

§ 531.

SECUNDA: PRÆSENTIA DEI IN CREATURIS.

Altera dispositio ad unionem contemplativam illapsus est eadem Dei *præsentia* per fidem, prout in omnibus creaturis extra nos diffusa, cognita. Hac usus est 1° David, *Ps.* cxxxviii, 7, dicens: *Quò ibo a spirituo tuo, et quò a facie tua fugiam? Si ascendero in celum, tu illic es: si descendero in infernum, ades: si sumpsero pennas meas diluculo, et habitavero in extremis maris: etenim illuc manus tua deducet me, et tenebit me dextera tua.* Idem præscribit Richardus Victorin., c. 3, de *Grad.*

char. « Nunc quæso, mi Severine, redue oculos ad hæc inferiora, et vide, quæ videntes plerique non vident; et adverte, si non cuncta, quæ vel nobis in prosperis serviunt, vel contra nos serviunt in adversis, quædam non sint charitatis calcaria, urgentia quodammodo ad cursum amoris... » Castus profectò, columbinusque oculus amor est: qui in rebus humanis usui concessis nulla libidine figitur, sed in transitoriis contemplatur æternum. » Et Blossius, *Inst. spir.*, c. 3, ait: « Beatus omnino erit, quando neque hominum frequentia, neque aliquod aliud impedimentum præsentiam Dei ei præripere poterit: id quod fiet, ubi Deo ita agglutinatus, et in eo ita inclusus, firmatusque fuerit, ut illum semper videat magis quàm quælibet alia. » 3º Ratio est, omnia hæc visibilia vel invisibilia sunt amoris symbola nobis a Deo pro conciliando sibi amore nostro donata; et in omnibus creatis Deus se immiscet, optans se in iis animæ communicare, et pro ratione boni usûs eorum unire: ergo per continuam meditationem præsentiae Dei in illis ad perfectam etiam illapsûs unionem nos disponere, vel eam saltem supplere poterimus.

ADHORTATIO AD UNIONEM ILLAPSUS.

COROLLARIUM. Cum igitur tam mira sint amicissimæ unionis portenta, quibus Deus animas se dignè disponentes prosequi dignatur, illud maximè mirandum est, quòd tam rarè ex nostro defectu illa in nobis experiamur: cujus ratio est, quia Deum in nobis absconditum scire negligimus; quia eum quasi ignotum Deum colere non studemus; quia thesaurum regni cælorum in cordis nostri agro reconditum non inquirimus. Itaque quia Deus nobiscum est, et nos cum Deo simus, et sequamur monitum V. Blossii, *Inst. spir.*, c. 3: « Convertat se asceta in se, et habitet intra se: ibi enim Deum reverà invenire poterit: nam Deus, qui ubique est, in mente humanâ et nudo animæ fundo singulariter est. Felix verò est, cui Deus adest, non solùm per essentiam, sicut quibuslibet creaturis adesse creditur, sed etiam per gratiam... Igitur asceta indubitanter credat, invisibilem Deum juxta et intra se esse, cum sancto timore, cum reverentiâ et humilitate ante oculos ejus tanquam casta sponsa stet... Ita Domino intendat, omnibus aliis a se exclusis, quasi ip-

sam Dei essentiam coram cerneret, nihilque usquam præter Deum et se esset. Concludat se in Deo, et in eo tanquam in conclavi cœlove habitet. Gaudeat et exsultet, quòd eum tam facilè in se invenire possit, quòdque talem ac tantum thesaurum intra se habeat; illum autem in se inveniet, quando ejus reminiscitur; sed præclarissimè eum in se invenit, quando ad nudum animæ suæ fundum pertingere possit. »

§ 352.

TRANSFORMATIO MYSTICA.

Quarta unio animæ cum Deo consistit in supremo gradu contemplationis per *transformationem mysticam passivam*, quæ pro nostro captu ita describi potest: transformatio passiva mystica est supremus contemplationis gradus, per quam anima mysticè mortua et annihilata, Deo in eam specialiter illapso, in centro et fundo suo ac mentis apice intimè unitur, divini amoris incendio undique circumdatur, intimè penetratur, et usquequaque inflammatur, ut seipsam quasi exuat et in omnibus suis potentiis spiritualibus, quin etiam suo modo in materialibus, operationes extraordinarias sentiat, quæ non nisi Deo, animâ tamen consentiente, intimè præsentem et pacem satiativam cordis et mentis afferenti tribui possunt, ita ut divinum quemdam affectum induat, in Deo vivat et in eum quasi mutetur et transformetur.

EXPLICATUR.

SCHOLIUM. Pro explicatione hujus descriptionis transformationis mysticæ, doni tam sublimis, nobis obscuri et paucis concessi, notantum 1º quod illa dicatur supremus contemplationis gradus, non absolutè, sed comparativè; nam absolutè saltem in patriâ, perfectior est unio et fortè etiam in viâ perfectiores et perfectiores gradus sunt in infinitum: quia tamen hic gradus transformationis omnium perfectissimus apparet, qui Mysticorum testimonio nobis sunt cogniti et aliàs perfectissimi ad eum facilè reduci possunt, ideo bene saltem comparativè perfectissimus censetur. Dicitur 2º *Per quam anima mysticè mortua*: quæ mors mystica, § 327, explicata fuit. Dicitur 3º *Annihilata*: quam annihilationem

pariter, § 328, exposuimus. Dicitur 4° *Deo in eam illapso*: scilicet juxta dicta, § 323 et 328. Dicitur 5° *In centro et fundo animæ ac mentis apice*, quæ verba metaphorica Mystici secretissimum suū in essendo et operando, sive animam, erutis a se, quantum fieri potest, rebus omnibus terrenis, creatis et seipsa, veluti se annihilando et unicè Deo adhærendo, intelligunt; ita ut Deus solus in eâ, velut gravia, ut ita dicam, in centro, et ita in Deo veluti suo fundo et centro, et ob amoris flammam sursùm tendentem, in apice mentis quiescat, amoris ejusdem flammâ undique circumdetur, intimè penetretur, et usquequaque inflammetur, et seipsam, per extinctionem amoris proprii et quasi annihilationem, exuat. Unde sequitur 6° quòd anima in *omnibus suis potentiis* extraordinarias Dei operationes, consentiendo tamen, intelligendo et amando, uti dictum est, § 324, 325, 326, sentiat: et 7° *Divinum quemdam affectum induat, in Deo vivat et in eum quasi transformetur*, quod nonnullis exemplis materialibus Mystici apud Gerson, *Th. Myst., consid. 41 et cons. 2 in serm. de oper. Sanct.*, declarare solent: nempe, sicut ferrum igne candens in ignem transformari videtur, ita ut retento suo esse materiali ferri, ab igne intimè suscepto veluti ignis reddatur et sicut aer illuminatus in lucem, aqua dolio vini immissa in vinum, et ferrum ex affricu magnetis, in magnetem, retentâ suâ naturâ, quasi convertitur, sic in præsentem, in isto unionis gradu, anima, in sano sensu, in Deum suum transformari dicitur.

§ 555.

DATUR TRANSFORMATIO PASSIVA.

Dari porrò *transformationem* passivam in sensu mox explicato probatur 1° ex S. Scripturâ, II *Cor.* III, 18: *Nos omnes revelatâ facie gloriam Domini speculantes in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem tanquam a Domini spiritu.* Et v, 4: *Ingemiscimus gravati, eo quòd nolumus exponi, sed supervestiri, ut absorbeat quod mortale est a vitâ.* Et 15: *Qui vivunt, jam non sibi vivunt, sed ei, qui pro ipsis mortuus est et resurrexit.* Rom. VIII, 29: *Quos præscivit, et prædestinavit, conformes fieri imaginis Filii sui.* Gal. II, 20: *Vivo autem, jam non ego, vivit verò in me Christus.* Quos textus S. Thomas, Cornelius a Lapide etc., de transformatione

mysticâ explicant, per quam anima vi amoris et contemplationis ad hoc devenire potest, ut in vero aliquo sensu mystico in spiritum Dei transformetur, sibi moriens et Christo resurgens. Id quod etiam in transfiguratione Christi, *Matth.* XVII, et in Moyse præfiguratum fuit, quando post suam quadraginta dierum contemplationem, *Exod.* XXXIV, 29, splendidâ facie de monte descendit. 2° Probatur ex PP. S. Dionysius *de Div. nom.*, c. 4, ait: « Quando anima deiformis facta per agnitionem ignoti, in accessibilis lucis lumini se immittit, est autem faciens et extasin divinus amor, non dimittens suū ipsorum esse amatores sed amatorum. » Talemque extasin fuisse dicit S. Pauli, dum inquit: *Vivo ego, jam non ego, in me autem vivit Christus.* S. Gregorius Nyssen, *in Cant. hom. ult.* ait: « Ex his discimus, nihil in nobis esse præter Deum debere, neque animæ purificatæ ullam ad rem aliam respiciendum esse, sed debere hanc ita se ab omnibus crassis tam rebus, quàm cogitationibus, expurgare, ut tota translata prorsus ad statum, quem mentis intelligentiâ percipimus, et qui omnium crassarum rerum expers est, illustrissimum ex se pulchritudinis principiis simulacrum efficiat. » S. Gregorius magnus, *in Cant.* I, ad illud: *Osculetur me*, inquit: « Ac si diceret: ille quem super omnia, imò solum diligo, veniat, qui dulcedine suæ inspirationis me tangat: quia cum ejus osculum sentio, subitâ mutatione me derelinquo et in ejus similitudinem illico liquefacta transformor. » S. Bernardus, *ibid.*, *Serm.* 9, ait: « Non ergo sic affecta et sic dilecta contenta erit omnino vel illa, quæ multis per ea quæ facta sunt, vel illa, quæ paucis per visa et somnia facta est manifestatio sponsi: nisi speciali prærogativâ intimis illum affectibus, atque ipsis medullis cordis cœlitus illapsus suscipiat, habeatque præstò, quem desiderat, non figuratum, sed infusum; non apparentem, sed afficientem; nec dubium, quin eò jucundio rem, quò intus, non loris. » S. Bonaventura, *in 7 Proc. Rel.*, c. 15, docet: « Quamdiu istæ animæ potentie non sunt ex toto Deo impressæ, non est anima deiformis: forma enim animæ Deus est, cui debet imprimi, sicut

sigillo signatum. » Et S. Thomas, in 3, d. 27, q. 1, ad. 1, notat: « Ex hoc enim quòd amor transformat amantem in amatum, facit amantem intrare in interiora amati, et e contra. » Et Gerson, *Th. myst.*, 41, ait: « Amorosa unio mentis cum Deo, quæ fit per theologiam mysticam, congruè transformatio nominatur, sicut B. Dionysius et SS. Patres locuti sunt. » 3° Ratio est: Amor facit amantem affectu et sensu a se deficere et in dilectum mutari, ut nullum inter se et dilectum discrimen percipiat; ita enim amantem erga dilectum afficit, ut quantum in se est, vi affectûs suum esse exuat, ut induat dilectum, unumque cum illo evadat: nihil ampliùs de se suisque commodis cogitet, non secus ac si jam in rerum naturâ esse desiisset; sed totus cogitatione et affectu est in dilecto, ejusque duntaxat bona cogitat, desiderat et procurat: sed hæc est ipsissima transformatio passiva mystica: ergo admittenda est. Vid. Alvarez, t. 3, *de Vit. spir.*, l. 5, p. 3, c. 5; Sandæum, *Th. myst.*, comment. 6, exercit. 8; Philippum a SS. Trin. 3 p., tr. 3, disc. 3, a. 10.

ALMARICUS REFUTATUR.

Schol. I. Almaricus, vel saltem ejus discipuli finxerunt: « Mentem contemplativi vel beati perdere suum esse, et in illud esse ideale redire, quod æternum habuit in mente divinâ. » Almarico hunc errorem tribuit Gerson, *Th. myst. consid.* 41. Discipulis ejus verò Natalis Alexander, *Hist. Eccl. sæc.* 13, c. 3, a. 5. Quicumque tamen iste, vel hi fuerint, eorum doctrina meritò a Gerson insaniam vocatur, eo modo, quo illa Concilio Lateranensi IV, sub Innocentio III, in *C. Damnamus*, De Sum. Trin., damnata fuit his verbis: « Reprobamus et condemnamus perversum dogma impii Almarici, cujus mentem sic pater mendacii excæcavit, ut ejus doctrina non tam hæretica quàm insana sit censenda. » Addit Gerson: « Hanc etiam insanam Almarici doctrinam visus est renovare auctor illius tractatûs cujus titulus est *De ornatu spiritualium nuptiarum*, cujus initium est: « Ecce, Sponsus venit. » Sed cum eâ de re contra auctorem hujus tractatûs, qui est Joannes Rusbrochius, dudum antea epistolam scripsisset, quæ subitò defensorem Rusbrochii habuit in epistolâ pro illo, cumque ipse Gerson fateatur, quòd in aliis libris hunc errorem correxisse videatur, ponendo: « Quòd anima

talis semper remanet in esse suo proprio, quod habet in suo genere sed dicitur tantummodo similitudinariè transformari, » meritò debuisset nunquam imputasse, et multò minùs persistere in imputando tam pingui errore præclaro auctori, sed potiùs duriusculam aliquatenus locutionem illi elapsam ex aliis locis mitiùs interpretari. Sic fecerunt apologistæ Rusbrochii, scilicet Dionysius Carthusianus, Laurentius Surius etc. Et cardinalis Bellarminus, *L. de Script. Eccles.*, de Rusbrochio agens, vidensque illum ab alio carpi, ab alio defendi, subdit: « Id enim accidere solet iis, qui scribunt de mysticâ theologiâ, ut eorum dicta ab aliis reprehendantur, ab aliis laudentur: quia non eodem modo ab omnibus accipiuntur. »

TRANSFORMATIO DICITUR MATRIMONIUM SPIRITUALE.

Schol. II. Transformatio mysticâ passiva a Mysticis etiam dicitur *Matrimonium spirituale*. Sicut enim de matrimonio carnali dixit Adam, *Gen.* II, 24, quòd per illud homo *adhærebit uxori suæ et erunt duo in carne unâ*. Ita Apostolus, *Eph.* v, 32, dixit: *Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico, in Christo, et in Ecclesiâ*. Et, *I Cor.* VI, 17: *Qui autem adhæret Domino, unus spiritus est*. Quòd est ad instar matrimonii carnalis celebrari matrimonium spirituale Dei cum animâ ritè dispositâ, per quod, adhærente animâ Deo, unione transformativâ, ex duobus quasi unus spiritus fit. Quo etiam sensu sponsa, *Cant.* III, 4 dixit: *Tenui eum, nec dimittam: donec introducam illum in domum matris meæ, et in cubiculum genitricis meæ*. Et S. Bernardus, *Serm.* 83 in *Cant.*, ait: « Talis conformitas maritat animam Verbo: cui videlicet similis est per naturam similem, nihilominus se ipsi exhibet per voluntatem, diligens sicut dilecta est. Ergo si perfectè diligit, nupsit... Verè spiritualis sanctique connubii contractus est iste. Parùm dixi, contractus; complexus est: complexus planè, ubi idem velle et nolle idem, unum facit spiritum de duobus. » Plura dabunt Harpius, *Th. myst.*, l. 1, c. 98; Thomas a Jesu, l. 4 *de Orat.*, c. 14; Philippus a SS. Trin., *Myst. Th.*, p. 1, tr. 1, disc. 2, a. 3; Joseph a Spir. S., d. 25; Lauræa *de Orat.*, *Opusc.* 8, c. 7, cond. 2; et S. Theresia, in *Cast. mans.*, 1, c. 1, dicens: « Quando D. N. Dignatur compati huic animæ a se jam spiritualiter susceptæ in sponsam ob ea quæ patitur et passa est ob ipsius desiderium, consummaturus spirituale matrimonium, eam introducit in mansionem suam. » Similiter loquitur S. Joannes a Cruce, in *dial. anor. cant.* 28. Ubi tamen semper S. Theresia notat de spirituali hoc matrimonio nihil absonum sumendum, nihil a puro spiritu alienum fingendum esse.

Non obstat 1° Quòd hoc matrimonium videatur esse proprium statui Beatorum juxta illud, *Apoc. xxi, 9: Veni, et ostendam tibi sponsam, uxorem Agni. Resp.* Transformatio dicitur matrimonium spirituale relatè ad reliquos gradus contemplationis minùs perfectos, quòd tamen absolutè soli statui Beatorum convenit. 2° Non videtur esse diversitas inter sponsalium, quòd illapsui tribuitur, § 329, Sch. 2, et matrimonium spirituale, quòd transformationi assignatur. *Resp.* Diversitas est in hoc, quòd quando habetur unio solius conformitatis voluntatum, sive per promissionem factam in Baptismo, sive in statu religioso, et sive in oratione communis contemplationis impleta, et in suo genere perfecta, tunc erit sponsalium imperfectum: erit verò perfectum, quando per unionem passivæ contemplationis illapsus supervenit tactus et visus spiritualis, quo anima dilectum suum experimentaliter sentit saltem per unam vel alteram potentiam, et ad desiderandam unionem totalem exardescit. Quando tandem hæc unio totalis quoad omnes animæ potentias et totam animam, uni amoris Dei passivo vacantem, cum experimentaliter, quasi tactu et visu spirituali perficitur, tunc sponsalium migrat in matrimonium spirituale pro ratione viæ perfectum, licet respectivè ad statum patriæ dicatur potius ratum quàm consummatum. 3° Matrimonium importat vinculum habituale et indissolubile: unio verò contemplativa quantumcunque perfecta in viâ non est habitualis, sed actualis, nec insolubilis; sed quæ vel ex culpâ, vel ad probationem amitti potest. *Resp.* Ex his sequitur solummodo matrimonium hoc spirituale non verificari absolutè in viâ, sed tantum comparativè: nam ut vinculum illius censeatur in substantiâ perseverare, non requiritur ut per determinatos actus continuos, sed aliquando sufficientes et morte non recisos perduret, imò ut cum omni suâ perfectione matrimonium perseveret, sufficit ut per actus amatorios moraliter frequentes veluti conjugalis cohabitatio continuetur. Deinde matrimonium hoc per peccatum grave, ceu mortem animæ, sicuti matrimonium carnale per mortem corporis solvitur: et fieri similiter potest quòd ob tepiditatem, vel ad probationem, fiat separatio non quoad vinculum, sed quoad thorum: interim tamen contemplativus in hoc gradu specialibus gratiis ad perseverandum in illo frequenter et singulariter a Deo donatur, ut multò difficilior sit, in illo ab amore Dei perfecto deficere, quàm in aliis: imò Thomas a Jesu, l. 4 de *Orat.*, c. 18, ad 8, putat, in hoc gradu animam per revelationem divinam reddi certam de statu gratiæ et suæ perseverantiæ: vel saltem sine speciali revelatione et certitudine, in gratiâ a Deo confirmari. Verùm huic privilegio sine sufficienti fundamento asserto meritò omnes reliqui Mystici contradicunt.

§ 334.

PRIMUM SIGNUM TRANSFORMATIONIS: UNIO CUM CHRISTO CRUCIFIXO.

Transformationis passivæ fructus et signa nonnulla assignari possunt, quorum *primum* est, si anima intimis visceribus Christo crucifixo uniatur. Hæc doctrina 1° desumitur ex Apostolo cum interprete Angelico, II *Cor. v, 13: Sive mente excedimus, Deo... Charitas enim Christi urget nos, æstimantes hoc, quoniam... Pro omnibus mortuus est Christus, ut et qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* Ubi S. Thomas per *ly mente excedimus* intelligit contemplationem, quâ anima elevatur et rapitur extra se, ut Deo uniatur; quo casu Charitas Christi urget nos et stimulat ut ponderantes quòd pro omnibus mortuus est, jam non nobis vivamus, sed ei qui pro nobis mortuus est. Rursus, *Philip. II, 5: Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu, qui cum in formâ Dei esset... semetipsum exinanivit... humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Id est juxta S. Thomam: « Sic sentite quasi tangendo (quòd est proprium transformationi passivæ) per operis imitationem ad exemplum Christi. » Unde etiam sponsa in spiritualibus suis contemplationis deliciis, *Cant. I, 12, exclamat: Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur.* 2° Præter Patres alibi, § 114, allatos, idem docet Richardus Victor., *Tr. de grad. viol. Char.*, dicens: « In hoc statu supremo contemplationis, animæ ejusmodi proponitur forma voluntatis Christi, unde et dicitur ei: *Hoc enim sentite in vobis.* Hæc est forma humilitatis Christi: ad hanc se debet conformare quisquis supremum consummatæ voluntatis gradum attingere volet... In tertio itaque gradu anima in Deum glorificatur; in quarto propter Deum humiliatur. In tertio gradu conformatur divinæ claritati, in quarto verò conformatur christianæ humilitati, et cum in tertio gradu quodam modo quasi in formâ Dei esset, nihilominus tamen in quarto gradu se-

metipsam exinanire incipit, formam servi accipiens, et habitu iterum invenitur ut homo. » 3° Ratio est: contemplativi, quò sunt Deo propinquiores in contemplando, eò magis conformari debent imagini Filii sui, *Rom. viii, 29*. Sed hoc fit, si intimis visceribus Christo crucifixo uniantur: ergo illi sic uniri debent.

§ 555.

SECUNDUM SIGNUM: AMOR PATIENDI.

Secundum signum perfectissimæ contemplationis et transformationis est, non solum *pati* cum sufferentiâ, sed etiam *cum desiderio patiendi* et cum spirituali gaudio in quibuscunque tribulationibus. Nam 1° hæc est praxis illius doctrinæ Evangelicæ a Salvatore nostro traditæ et ab Apostolis observatæ, *Matth. v, 11*: *Beati estis, cum maledixerint vobis, et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum adversum vos mentientes propter me: gaudete, et exsultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis*. Quo spiritu: *Ibant Apostoli gaudentes a conspectu concilii; quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati*. Et S. Paulus, *II Cor. xi, 30*: *Si gloriari oportet, quæ infirmitatis meæ sunt, gloriabor*. Et *Gal. vi, 14*: *Mihi absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi: per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo*. Et transfigurato Jesu in monte, Moyses et Elias in summâ contemplatione, *dicebant excessum ejus, scilicet de cruce et passione juxta S. Chrysostomum, Hom. 17, in Matth.:* « *Quem completurus erat in Jerusalem.* » 2° Hæc est doctrina PP. S. Chrysostomus, *Hom. 8, ad Eph. 4*, ait: « *Si quis erga Dominum insanit, ut ita dicam, et ardet, is novit quæ sit vinculorum virtus. Hic utique prius habebit, optione datâ, vincula propter Christum, quàm cælos inhabitare.* » S. Bernardus, *Serm. 7, de Quadrag.*, inquit: « *Qui raptus est usque ad tertium cælum, crux illi est omne cui mundus inhaeret, quæ mundo crux esse videntur.* » S. Bonaventurâ, p. 1

Stimul. div. amor., c. 1, ait: « *O amabilis, o venerabilis Passio Jesu Christi! quæ sui devotum meditatorem sic dulciter ac salubriter inebriat et simpliciter inebriat, ut jam ipsum non solum reddat angelicum, sed divinum. Nam talis contemplator commorans in Christi passionibus et tormentis per meditationem, seipsum etiam non videt, nec aliquid aliud, nisi Deum.* » Hoc item spiritu extaticus S. Ignatius Martyr dixit: *Amor meus crucifixus est*. S. Theresia: *Aut pati, aut mori*. S. Magdalena de Pazzis: « *Pati, non mori.* » S. Franciscus Xaverius: *Amplius, Domine, amplius*. Et S. Theresia, in *Castell. mans. 7, c. 4*, notat, omnes qui proximiores Christo fuerunt, graviora passos esse: quod in SS. Deiparâ et SS. Apostolis apparet. 3° Ratio est, quia quò ardentior est amor erga Deum; eò graviora pro eo ad contestandum illum pati desiderat.

ADHORTATIO AD TRANSFORMATIONEM.

COROLLARIUM. Audiamus pro coronide monitum S. Theresia, *Cast. mans. 7, c. 4*: « *Scitote, id valde interesse, supra quod ego possim ponderare; figite in Crucifixum oculos, et totum vobis parum comparebit. Majestas Domini ostendit nobis amorem stupendis adeo factis et tormentis: quomodo vultis plenè ipsi placere verbis solis? Nostis, quidnam sit, esse verè spirituales? Fieri mancipia Domini, stigmatè crucis signari, ita ut vos vendere possit in totius mundi mancipia, ut et ipse fuit: et siquidem vestram illi cessistis libertatem, nullam vobis faciet injuriam, sed potius non exiguum beneficium in hoc.* » Et quia contemplativi, quò magis Deo in contemplando appropinquant, eò perfectiores debent esse imagines Crucifixi, non penicillo, aut superficiali arte, ac tenui labore depictæ, sed ex ære per ignem fusili elaboratæ, qualis fuit serpens jussu Dei a Moysè in deserto exaltatus, *Num. xxi, 8*: qui fuit imago Crucifixi, *Joan. iii, 14*; sint imagines Crucifixi, qui quasi cavam formam in suâ exinanitâ humilitate reliquit, velut arte fusoriâ, aeneâ patientiâ et multò tribulationum igne primùm ad liquefactionem, mox ad perpetuitatem fabricatæ. Verus quippe contemplativus non refugit, sed amat pati et crucifigi cum Jesu, sicut et Jesus amat in illo, uti quondam in S. Petro, crucifigi. Hoc Spiritu acti omnes Sancti, non aliam ad cælum viam tenuerunt, quàm pati et in ju-

cundè patiendo cum Christo crucifixo futuræ beatitudinis prægustum adhuc in mundo invenerunt. Non capimus equidem nos tepidi hoc mysterium; verùm testem expertum audiamus S. Franciscum Seraphicum non modò visibiliter in Christum crucifixum transformatum, sed etiam, l. 3 *Opusc.*, *collat.* 24, de animâ verè contemplativâ transformari in Christi dolores cupiente, quorum gustus quidem amarus, in operatione verò dulcissimus est, ita loquentem: «Proinde videmus, Deum communicare gratiam suam iis, qui hoc modo eum sequuntur: et e contrario eam auferre ab illis præsumptuosis, qui per alias chimæras, dicunt se velle ei uniri, nec tamen a seipsis unquam recedunt; verùm tandem miserè abeunt in præcipitium.»

§ 356.

APHORISMI PRO CONTEMPLATIVIS.

APHORISMI CIRCA CONTEMPLATIONEM ET CONTEMPLATIVOS.

- I. Conceptus contemplationis perfectus charitatis actus est ultra lucem intellectûs.
- II. Non est contemplatio, sed fides, et speculatio actu in intellectu, qui non completur ultimo ab amoris affectu.
- III. Perfectio permanens, et sanctitas formalis, non contemplatio est, sed gratia habitualis.
- IV. Qui non experitur gustum contemplationis, nescit saporem hujus suavissimæ unionis.
- V. Contemplatio quæ non includit altissimam humilitatem, vel citò deficit, vel convertitur in ariditatem.
- VI. Humilitas contemplativa nascitur ex cognitione Dei: humilitas affectiva nascitur ex cognitione mei.
- VII. Paucorum est, ad altissimam conscendere contemplationem: at omnium est, implere status proprii obligationem.

- VIII. Tutiores sunt dolores, qui contemplativos suscitant foventque amores.
- IX. Tres gradus sunt nuditatis, persecutionis et abnegationis, quibus ad fastigium ascenditur contemplationis.
- X. Ubi humilitatis non habetur ratio, nec sanctitatis ulla est, nec contemplatio.
- XI. Cruces et exquisitorum copia laborum, panis quotidianus est contemplativorum.
- XII. Puritas angelica morum et intentionis, dispositio valdè propinqua sunt contemplationis.
- XIII. Innocentia et patientia in tribulatione, non est gratum ire, sed volare in perfectione.
- XIV. Rarus est, qui dum accusatur, non loquatur: et si consistit in falsis testimoniis tacendo, seraphim est in amando et martyr in sufferendo.
- XV. Tenebræ in animabus contemplativis vespere solent esse pro luminibus excessivis.
- XVI. In contemplatione solet infusum majoris esse saporis; sed acquisitum, cum gratiâ scilicet Dei, majoris valoris.
- XVII. Ab omnibus separatus, si tamen vult esse delicatus, fiat iterum ceteris associatus.
- XVIII. Qui nihil præter Deum quærit, Deo in omnibus conformis erit.
- XIX. Contemplatio, cujus causâ præteritur obligatio, magis habet illusionis, quàm veræ in seipsâ orationis.
- XX. Ut fruaris altâ contemplatione, opus est speciali vocatione: si autem absque istâ præsumas volare, brevi ad ima cogeri remeare.